

Paulunê papia kêtú luagêcŋa gêdêŋ lau KORINTI

Paulunê papia kêtú luagêcŋa gêdêŋ lau Korintŋa nec ŋac tau keto gêdêŋ ŋasawa teŋ, taŋ ênê to gôlôac Korintŋa nêŋ biŋ kêlêsa tau ŋasec naŋ. Lau buŋa ŋagêdô oc sêli taunŋ sa gêdêŋ Paulu ma sêbu eŋ ŋajaŋa, mago eŋ gêjam awa su ŋanôgeŋ gebe sê wama taunŋmaŋ. Lau tau sêwi nêŋ kisa siŋ, tec keto nê kêtú samuc ŋawae gêdêŋ êsêac gêja.

Papia ŋasêbu ŋamataŋa Paulu keto biŋ kêlêsa tau to kêlênsôn eŋ to gôlôac Korintŋa naŋ acgom, go gêwa eŋ keto nê biŋ ŋajaŋa kepeŋ lau, taŋ sêbu eŋ to sêli taunŋ sa gêdêŋ eŋ naŋ, ŋam sa e kêsôm nê têtac ŋajam lasê kêpi lau tau gebe taêŋ gêjam taunŋ e sêjam taunŋ ôkwi ma sê wama taunŋ, sêgôm kêtú nê papia ŋajaŋa tônêŋa. Go keteŋ gôlôac tau gebe sêkêŋ nêŋ da kapôêŋgeŋ sênam lau buŋa ŋalêlôm sawa aŋga Judaia naŋ sa. Gocgo kêkac biŋ su tau ma gêwa nê sakiŋ sa gebe aposolo ŋanô teŋ eŋ. Eŋ keto biŋ tonanŋ gêdêŋ Korintwaga luagêcgeŋ, taŋ sêbu Paulu gebe aposolo dansanŋ eŋ ma sêboa taunŋ sa sebe aposolo ŋanô êsêac taunŋgeŋ naŋ.

Ŋadênaŋ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-11
2. Paulu tau to gôlôac Korintŋa nêŋ biŋ 1:12-7:16
3. Da kêtú lau buŋa Judaiaŋa 8:2-9:15
4. Paulu kêpuc biŋ su tau to gêwa tau sa gebe aposolo ŋanô teŋ eŋ 10:1-13:10
5. Paulu gêjac mata nê papia 13:11-14

Paulu gêjac m nê papia ma gêjam danje Anôtô

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô kêkalem aê nañ, agêc lasic Timote, aêagêcma biñ êndêñ Anôtônê gôlôac amac, tañ aᅅgôñ Korinti to êndêñ Anôtônê lau samob, tañ ajam Akaia aucgen aᅅgôñ nañ.

² Tameñi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndêñ amac êwac.

³ Talanem Anôtô, aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi tama eñ. Aêac Tameñi eñ, tañ kêtú taê walô ᅅatau to gêjam malô samob ᅅaAnôtô.

⁴ Eñ gêjam malô aêac gêdêñ tañ nêñ gêñwapac tokaiñ-tokaiñ kêtap aêac sa nañ, e tañ tatôm gebe tanam malô êsêac, tañ sêmoa gêñwapac tokaiñ-tokaiñ ᅅalêlôm nañ, ᅅa biñmalô, tañ Anôtô gêjam malô aêac tañ nañ.

⁵ Kilisinê ᅅandañ mênkêsalê aêac auc, mago Kilisinê gêjam malô aêacᅅa mênkêsalê aêac auc amboac tonañ.

⁶ Aêac embe aôc gêñwapac, go aôc êtu ênam malô amac to ênam amac kêsiᅅa. Ma Anôtô embe ênam malô aêac, go êᅅgôm êtu ênam malô amacᅅa, gebe êᅅgôm nêᅅ ᅅalêlôm ᅅajaᅅa êsa e aôc gêñwapac totêmtac êpa sugen atôm aêac aôc gêñwapac tau tonañ.

⁷ Aêac taêñ kêka amac amoa ma ajala gebe amac, tañ aêc gêñwapac awiñ aêac nañ, awê kaiñ Anôtônê gêjam malô aêacᅅa awiñ amboac tonañ.

⁸ O lasitêwaac, aêac abe ansañ gêñwapac, tañ kêtap aêac sa aᅅga Asia nañ, auc êndêñ amac atom. Gêñwapac tau kêlêlêc aêacma ôliñwalô su ma kêkôninᅅ aêac tôñ ᅅanôgenᅅ e atañ tañ gebe atu lau gêbacgac.

⁹ Aêac tauņ asaê gebe sêkic aêacma biņ sugac. Mago gêņ tau gêgôm aêac kêtû êwa ma kauc saņa gebe taêņ êka tauņ ma tekweņ saki atom, taêņ êka Anôtô, taņ gêņu ņacmatê dêdi sa naņ taugenj.

¹⁰ Eņ gêjam aêac kêsi aņga gêmac ņaņaclai ônê ma oc ênam aêac kêsi. Aêac akêņ materj engeņ gebe ênam aêac kêsi êtiam.

¹¹ Ma amac anam aêac sa aterj mec êtu aêacņa êwiņmaņ. Anôtô oc êņô lau taêsam nêņ mec, ma eņ êmoasiņ aêac e lau taêsam sênam danĝe eņ êtu aêacņa.

Paulu kêtû ņaclej lau Korinti sebeņ atom naņ ņam

¹² Aêacma waeņ ņam tau tonec gebe aêacma awa ņalêlômņa gêwa sa gêdêņ aêac gebe asa ma lêņ amoa nom atôm Anôtônê lau tolaņôņnêm sawagenj. Kauc ņamalacņa gêjam gôliņ aêac atom, Anôtônê moasiņ gêjam gôliņ aêac. Ma lêņ tau tonañ aêac asa ajac ņawaegenj gêdêņ amoa awiņ amac amboac tonañgenj.

¹³ Gebe aêac ato biņ kaiņ teņ gêdêņ amac atom, ato biņ, taņ amac atôm gebe asam to ajala naņgenj. Aê taêc kêka gebe oc ajala biņ tau tomalagenj,

¹⁴ amboac ajala aêacma biņ ņatênagenj su gebe êndêņ Apômtau Jesu nê bêc aêac atu nêm waem ņam, amboac amac atu ma waeņ ņam.

¹⁵ Aê taêc gêjam biņ tonañ kêtû tôngac, tec gabe jandêņ amac jawac êmuņ acgom, gebe atap moasiņ sa êtu dim luagêc.

¹⁶ Aê gabe jasa amacnêm gamêņņagenj jana Makedonia. Ma aņga Makedonia gabe jamu jandêņ amac jawac êtiam, gebe anam aê sa ma akêņ aê jana Judaia.

17 Aê gabe jasa ñoc lêñ amboac tonañ, tec taêc gêjam biñ paliñpaliñgen me. Me gêñ, tañ taêc gêjam kêtú tônia gebe jañgôm nañ, oc taêc gêjam kêtôm kauc ñamalacña ma jasôm “aêc, aêc” to “masi, masi” êpi tagen me.

18 Anôtô en ñac ñañên, tec kêjala gebe aêacma biñ gêdên amac kêtú “aêc” to “masi” kêpi tagen nec atom,

19 gebe Anôtônê Latu Jesu Kilisi, tañ aêagêc Silwana ma Timote ajam mêtê kêpi en gêdên amac nañ, nê biñ aec to masl nec atom. Gêdên tañ Kilisi gêmên nañ, Anôtô gêiôc gebe “Aec.”

20 Kilisi gêlôc gêdên Anôtônê biñ samob, tañ gêjac mata nañ. Kêtú tonañña aêac tasôm gebe “Biññanô” kêtú Kilisiña gebe talambin Anôtô.

21 ñac tañ kêpuc aêac to amac tônia tamoa dawin Kilisi ma gen oso aêac nañ, Anôtô tau.

22 En kepen nê ñatalô kêpi aêac, tec tatu ênê gêñ, ma kakên Nalau Dabuñ kêsêp aêacnên ñalêlôm kêtú ñakamaclauñ êtu gêñ, tañ gebe êkên êndên aêacña nañ.

23 Aê aoc gêjac Anôtô gebe mênêwa ñoc ñalêlôm sa êndên amac gebe taêc walô amac, tec gaja Korinti atom tagen gebe jañgôm amac sec atom.

24 Aêac atu amacnêm akên gêwiñ ñataui atom, amac akên gêwiñ ñajaña tec amoa. Tagen aêac abe anam kôm awin amac gebe têmtac ñajam êsa.

2

1 Aê taêc gêjam kêtú tônia gêc ñoc ñalêlômgen gebe jandên amac jawac atom, gebe jañgôm nêm ñalêlôm ñawapac êsa êtiam atom.

2 Gebe aê embe jaŋgôm amacnêm ñalêlôm ñawapac êsa, asa oc êŋgôm aê têtac ñajam êsa. Lau teŋ sêmoa gebe sêŋgômña atom, lau taŋ gagôm nêŋ ñalêlôm ñawapac kêsa nanŋeŋ.

3 Aê kato biŋ tonanŋ gebe aê embe jawac, go aŋgôm ñoc ñalêlôm ñawapac êsa atom, gebe kôm tonec gêjac amac ñawae gebe aŋgôm aê têtac ñajam êsa. Aê kakêŋ gêwiŋ gebe aê embe jamoa totêtac ñajamŋeŋ, go amac samob amoa totêmtac ñajam amboac tonanŋeŋ.

4 Aê kato papia tau tonanŋ gêdêŋ amac toŋoc ñalêlôm ñawapac to ñatutucŋeŋ ma tomatocsulugeŋ. Aê kato kêtú jaŋgôm nêŋ ñalêlôm ñawapac êsaña nec atom, kato gebe ajala aê têtac gêwiŋ amac ñanôŋeŋña.

Korinti sêsuc ñac, taŋ gêgôm sec nanŋ, nê biŋ ôkwi

5 Ñac teŋ embe êli biŋ sa, oc êŋgôm aê tauc ñoc ñalêlôm ñawapac êsa atom, êkêŋ wapac amacnêm ñagêdô. Aê gabe jasôm gebe êkêŋ wapac êndêŋ amac samob nec atom, gabe jakôniŋ eŋ samucŋeŋ atom.

6 Ñac tau kêtáp nê sec ñagêjô aŋga lau taêsam nêŋ sa sugac, tec kêtôm.

7 Amboac tonanŋ galoc asa ñalêŋ teŋ ma asuc ênê biŋ ôkwi to anam malô eŋ gebe nê ñalêlôm ñawapac êlêlêc e êŋgôm tau paliŋ nec atom.

8 Kêtú tonanŋña aê jalêŋ biŋ amac gebe êtôc nêŋ têtac gêwiŋ eŋña ênêc awê êndêŋ eŋ êtiam.

9 Papia taŋ kato gêdêŋ amac nanŋ, ñam tau tonec gebe jansaê amac gebe jajala amac oc taŋem wamu aêŋoc biŋ samob me masi.

10 Amac embe asuc ñac tenj nê binj ôkwi, aê oc jasuc ôkwi amboac tonañ. Binj jasuc ôkwiña tenj embe ênêc, oc jasuc ôkwi êtu janam amac saña jakô Kilisi lanônêm.

11 Aêac tanac jao tauñ êndênj Sadanj gebe ênsau êc aêac atom. Aêac tajanm kauc ênê gêñlêlôm atom.

Paulu gêmoa Troas tonê ñalêlôm ñatutucgeñ

12 Gêdênj tanj gaô lasê Troas gabe jasôm Kilisinê ñawae ñajam lasê nanj, galic gebe Apômtau gêlêc katam tenj su gêdênj aê gebe janam kôm.

13 Mago gamoa totêtac malôgeñ atom, ñam gebe katap lasic Titi sa atom, tec kêkam êsêac lemenj ma gaja Makedonia.

14 Mago danje êndênj Anôtô. Enj kêkênj aêac, tanj Kilisi gêbinj aêac tôñ nanj, awaka ênê wae kêku ñacjo tulunja sa. Ma kêkênj aêac gebe aoc Kilisinê wae lasê ênam gamênj samob auc êtôm ñamalu ñajam, tanj gêjam gamênj popoc nanj.

15 Gebe Anôtô gêlic aêac atu Kilisinê gêñmalu amoa lau, tanj Anôtô ênam êsêac kêsi to lau, tanj sênaña nanj ñalêlôm.

16 Lau ñamakenj sêñu amboac ñasu gêmacanôña, tanj gesenj êsêac nanj. Lau ñamakenj sêñu amboac ñamalu ñajam, tanj kêsa anja gamênj sêñgônj matenj jalinja ma kêkênj êsêac sêñgônj matenj jali. Asa kêtôm sakinj amboac tonañ.

17 Aêac atulu Anôtônê mêtê amboac lau taêsam sêgôm kêtú awaña nanj atom. Anôtô kêsakinj aêac, tec asôm ênê mêtê lasê tonjalêlôm ñawagenj akô Anôtô lanônêm, asôm kêtôm Kilisi gêbinj aêac tôñ.

3

Poac wakuc ŋasakiŋwaga

¹ Galoc amac alic aêac amboac akian taun sa kêtiam me. Me moae aêac apô lêna papia êwa aêac sa êndêŋ amacŋa, me apô lêna amacnêm papia êwa aêac sa êndêŋ launja kêtôm lau ŋagêdô sêkôc-sêkôc nec me.

² Aêacma papia êwa aêac saŋa nan amac taôm. Papia tau tetô kêsêp aêacma ŋalêlôm, lau samob têtôm gebe sêjala to sêsam.

³ Biŋ tau gêc awê gebe amac atu Kilisinê papia, taŋ kêkêŋ gêdêŋ aêac gebe asakiŋ. Eŋ keto papia tau ŋa busa kêsêp poc tapa atom, keto ŋa Anôtô mata jali nê ŋalau kêsêp ŋamalacnêŋ ŋalêlôm.

⁴ Kilisi kêwaka aêac akêŋ gêwiŋ sa e ôliŋ andan Anôtô, tec asôm tonan.

⁵ Aêac taun atôm gebe taun taêŋ ênam biŋ to anam kôm amboac tonan atom. Aêac atôm kôm tau nan ŋam kêsêp Anôtôŋagen.

⁶ Eŋ kêpuc aêac tôŋ e atu poac wakuc ŋasakiŋwaga. Poac wakuc tau ŋam kêsêp biŋsu tetonja atom, kêsêp ŋalau, gebe biŋsu tetonja tec gesen ŋamalac su, mago ŋalau kêkêŋ êsêac sêŋgôn maten jali.

⁷ Biŋsu taŋ Anôtô keto kêsêp poc nan, mênkêsa tonawasigen e lau Israel têtôm gebe sêlic Mose lanjônô atom kêtû ŋawasi, taŋ gêjam lanjônô auc nanja. Tagen ŋawasi tau tonan gê su kêtiam. Biŋsu taŋ kêtû gêmacanô ŋasakiŋwaga embe êmêŋ tonawasi amboac tonan,

⁸ go ŋawasi, taŋ êsap sakiŋ ŋalauŋa tôŋ nan, oc êlêlêc su.

⁹ Sakiŋ taŋ kêmetôc ŋamalac gebe sênaŋa nan, kêtap ŋawasi sa, ma sakiŋ, taŋ kêmasan ŋamalacnêŋ

biņ e Anôtô gêlic êsêac têtû lau gêdêņ nan, kêtap ñawasi sa kêlêlêc su atom me.

¹⁰ Tec ñawasi ônêņa embe tanam dôņ êpi ñawasi tonec, oc talic gebe ñawasi ñanô atom, ñam gebe sakiņ tonec ñawasi kêlêlêc ñêņgen su.

¹¹ Embe gêņ, taņ ê su nan, êtap ñawasi amboac tonan sa, go gêņ, taņ ênêc tengeņņa nan, êtap ñawasi sa êlêlêc su.

¹² Aêac akêņ mateņ biņ amboac tonan, tec amoa totêntac kêpa sugen.

¹³ Aêac atôm Mose atom. Eņ gêsan laņôanô ña obo auc, gebe lau Israel sêlic ñawasi ê su ênaņa anğa laņôanô nan atom.

¹⁴ Ma êsêacnêņ ñalêlôm ñadani kêsa. Kêtôm têm sêsam poac laņgwa ñabiņ, go obo tonan gêsan biņ auc ñapan e mênġêdêņ galoc, sêkôc obo tau su atom, gebe Kilisi taugen kêtôm gebe êkac obo tau su.

¹⁵ Biņñanô, kêtôm têm samob, gêņ sêsam Mosenê biņ lasê nan, obo tau tonan gêsan êsêacnêņ ñalêlôm auc e mênġêdêņ galoc.

¹⁶ Mago Israel embe sênam taun ôkwi êndêņ Apômtau, go êkac obo tau su.

¹⁷ Apômtau eņ Ñalau. Ma Apômtaunê Ñalau embe êmoa êwiņ ñamalac, go êņgamboac êsêac su sêmoa nêņ lêtêgeņ.

¹⁸ Aêac tec obo gêsan aêac laņôņanô auc atom nec, tatôm tasalakatu, taņ Apômtaunê ñawasi jakêpô lau e Apômtau Ñalau êkêņ aêac tapô taun ôkwi tatôm eņ tau katu ma tawê kaiņ ñawasi to ñawasi.

4

Anôtônê awamata kêsêp kunom

¹ Anôtô taê walô aêac, tec kêkêŋ sakinŋ tonanŋ gêdêŋ aêac. Amboac tonanŋ aêac tatu golonŋ atom.

² Aêac akac taunŋ su anŋa gêŋ, taŋ kêsiniŋ tau ma kêtôm gebe êŋgôm aêac majenŋ êsaŋa nanŋ. Aêac asêlêŋ asa lêŋ dansanŋ atom ma ajam Anôtônê biŋ ôkwi atom. Aêac aoc biŋŋanô lasê akô Anôtô lanŋônêm e awaka taunŋ sa gêdêŋ lau samob, taŋ sêkêŋ taŋenŋ nêŋ awa ŋalêlôm ŋa nanŋ.

³ Ŋawae ŋajam, taŋ ajam nanŋ, embe êsinŋ tau, go êsinŋ tau êndêŋ lau, taŋ oc sênaŋa nanŋenŋ.

⁴ Êsêac sêkêŋ gêwiŋ atom gebe nom tonec ŋanŋatausêga gêsanŋ nêŋ ŋalêlôm auc e ŋakesec kêsa ma sêlic ŋawê, taŋ kêsa anŋa ŋawae ŋajam nanŋ atom. Ŋawae ŋajam tau gêwa Kilisi, taŋ kêtû Anôtô katu solop nanŋ, nê ŋawasi sa.

⁵ Gebe aêac ajam mêtê kêpi aêac taunŋ atom, awa Jesu Kilisi sa gebe enŋ Apômtau ma aêac taunŋ gebe atu amacnêm saki ŋwaga katu Jesuŋa.

⁶ Anôtô taŋ kêsôm gebe ŋawê êsa anŋa ŋakesec nanŋ, kêkêŋ aêacma ŋalêlôm ŋawê kêsa. Ŋawê tau ŋam kêsêp ajala Anôtônê ŋawasi, taŋ gêc Kilisi lanŋanô nanŋ.

⁷ Mago awamata, taŋ awê kainŋ nanŋ, kêsêp aêacma ŋalêlôm amboac kêsêp ku, taŋ sêpac ŋa nom nanŋ, gebe ŋaclai ŋamôkê ênêc awê gebe anŋa aêac taunŋ ma atom, anŋa Anôtônêŋenŋ.

⁸ Gêŋwapac tokainŋ-tokainŋ kêlêsuc aêacŋenŋ, mago kêlêsa aêac popoc atom. Aêac aê go taunŋ, mago katuŋ gêbac atom.

⁹ Lau sêjanda aêac, mago Anôtô gêwi aêac sinŋ atom. Sêku aêac tulu, mago sesenŋ aêac su atom.

¹⁰ Aêac aoc Jesu gêmac êndu kêpi aêac ôlinŋ ŋapanŋ,

gebe Jesu gêmôa mata jali eoc tau lasê êpi aêac ôliņ amboac tonanņeņ.

11 Aêac amoa maten jali, mago asa paņ gêmac ŋalêndaņ ŋapaņ kêtu Jesuņa, gebe Jesu gêmôa mata jali eoc tau lasê êpi aêac ôliņ mêtê-mêtê.

12 Amboac tonanņ ŋaclai tamac ênduņa gêjam kôm kêpi aêac, ma ŋaclai danğôn maten jaliņa gêjam kôm kêpi amac.

13 Teto gec gebe “Aê kakêņ gêwiņ tec kasôm lasê.” Ŋalau taņ kakac ŋac tonanņ e kêkêņ gêwiņ naņ, kêkac aêac amboac tonanņeņ. Tec aêac akêņ gêwiņ ma asôm lasê amboac tonanņ.

14 Aêac ajala gebe Ŋac taņ gêņu Apômtau Jesu gêdi sa naņ, oc êņu aêac andi sa awiņ Jesu to êkêņ aêac awiņ amac takô eņ laņônêmņa.

15 Biņ samob tonanņ kêsa kêtu amacņa. Anôtônê moasiņ embe ênam sêga aņga launêņ, go êsêacnêņ mec danğeņa êtu dani êlêlêc e Anôtônê ŋawasi êsa.

Tasa nêņ leņ totakêņ êwiņgeņ

16 Amboac tonanņ aêac atu golonņ atom. Aêac ôliņ embe êtu sec, ma êtu sec. Mago aêacma ŋalêlôm êtu wakuc êtôm bêcgeņ,

17 gebe ma gêņwapac gêgôm aêac têlagenņ ma asaê amboac ŋagaô naņ, êkêņ ŋawasi tenğeņņa kapôêņ êlêlêc gêņwapac su ŋêņgeņ.

18 Aêac maten gê gêņ, taņ matenânô talic sapu naņ, gebe gêņ, taņ matenânô talic naņ, ê su, mago gêņ, taņ talic sapu naņ, oc ênêc tenğeņ.

5

1 Aêac ajala gebe aêacma bec nomņa tonec embe etoc su, go Anôtô êkêņ andu tenğ êndêņ aêac. Andu

tau, tañ ñamalac sêkwê ña lemeñ atom nañ êkô undambê tengeñ.

² Amboac tonañ aêac aen olinj to ajam awen su ma andu undambêña gebe êkwa aêac auc.

³ Embe êkwa aêac auc, go têtap aêac sa toôlinj ñaôma atom.

⁴ Aêac anğôñ bec ôlinjña tonec amoa, tec aen olinj taunj toma ñalêlôm ñawapacgeñ. Aêac abe akwalec bec tau tonec su atom, abe asô bec undambêña êkwa aêac auc êwiñ, gebe gêñ mata jali tau mênênam gêñ mêtê-mêtê auc.

⁵ Nac tañ kêmasañ aêac kêtü gêñ tonañña nañ, Anôtô tau, ma kêkêñ Njalau gêdêñ aêac kêtü ñakamaclaunj.

⁶ Amboac tonañ aêac têtac kêpa su ñapañ ma ajala gebe têm, tañ amoa ôlinjeñ nañ, kêtôm amoa gamêñ jaba ma amoa jaêc Apômtau.

⁷ Aêac alic ñanô atom, ma akêñ gêwiñgeñ ma tec asa ma lêñ.

⁸ Aêac têtac kêpa sugen ma têtac gêwiñ kêlêlêc gebe awi ôlinj tonec ñabec sinj ma anğôñ ma malacmôkê awiñ Apômtau.

⁹ Aêac amoa ma malacmôkê me amoa jaêc, tec atu kêka-kêka gebe Anôtô êlic aêac ênac mataanô ñajam.

¹⁰ Gebe aêac samob oc tatu awê natakô Kilisinê lêpônj mêtôcña nêmña, gebe aêac samob êndên-êndêngeñ tatap ñagêjô sa êjô ñajam to sec, tañ dagôm gêdêñ têm tamoa toôlinjeñ nañ.

Sakiñ daê wamaña

¹¹ Aêac ajala biñ atêc Apômtauña ñam tec ajam kôm kêpi lau gebe sênam taunj ôkwi. Anôtô kêjala

aêacgac ma aê taêc kêka gebe amac ajala aê gêc nê m
 ñalêlôm amboac tonanjen.

12 Aêac abe awaka tauñ waen sa êndên amac
 êtiamêtiam atom. Aêac abe êkêli amac e awaka
 aêac sa atu amac waem ñam gebe amac ajô lau,
 tañ tetoc tauñ sa gêñ dêmôênja, mago têtôm gebe
 tetoc tauñ sa gêñ ñalêlômña atom nañ awen.

13 Aêac embe amoa atôm lau meloc, go amoa
 amboac tonan êtu Anôtôña me embe amoa tokauc
 ñawa, go amoa amboac tonan êtu amacña.

14 Kilisinê têtac gêwiñ ñanô kêkac aêac, tec aêac
 ajala gebe ñac tagen gêmac êndu kêtú lau samobña,
 amboac tonan tec kêtôm lau samob sêmac êndu
 sugac.

15 En gêmac êndu gêjô lau samob su gebe lau,
 tañ sêmoa materñ jali nañ, sêmoa materñ jali êtu
 sêmoasinñ tauñña atom, sêmoa êtu sênam sakinñ ñac,
 tañ gêmac êndu gêjô êsêac ma gêdi sa nanñagen.

16 Amboac tonan aêac ajam dôñ ñac tenñ ña lên
 ñamalacña kêtiam atom. Gêmunjenñ tec ajam dôñ
 Kilisi ña lên ñamalacña, mago galoc ajala enñ am-
 boac tonan kêtiam atom.

17 Amboac tonan ñac tenñ embe Kilisi êmbinñ enñ
 tôñ, go êtu gêñ wakuc tenñ. Alic acgom, gêñ lanğwa
 gêjañ su ma gêñ wakuc mênkêsa.

18 Gêñ samob tonan ñam Anôtô, tañ kêkênñ Kilisi
 gebe ê wama aêac êndênñ tau ma kêkênñ sakinñ wa-
 maña gêdênñ aêac.

19 Anôtô gêmoa gêwiñ Kilisi ma gê wama
 ñamalac samob gêdênñ tau. Enñ tañ gêjam nênñ geo
 kêtiam atom ma kêkênñ aêac asôm Anôtô gê wama
 ñamalacña ñawae lasê.

²⁰ Kilisi kêsakinj aêac gebe ajô enj su ma Anôtô kêkênj aêac gebe alênj binj amac. Tec atenj amac ajô Kilisi gebe Ansunj taôm êndênj Anôtô gebe ê wama amac êndênj tau.

²¹ Kilisi gêjam kauc sec, mago Anôtô kêkênj enj kêtû sec ñam gêjô aêac su gebe aêac, tañ Kilisi gêbinj aêac tônj nanj, tawê kainj Anôtônê binjêdênj.

6

¹ Aêac tañ ajam kôm awinj Anôtô nanj, alênj binj amac gebe Akôc Anôtônê moasinj sa ñaômagenj atom.

² Anôtô kêsôm gebe

“Aê kakênj tañoc aôm gêdênj noc ñajam

ma gajam aôm sa gêdênj bêc gajam aôm kêsina.”

Alic acgom, galoc noc ñajam tau, galoc bêc gêjam aêac kêsina.

³ Aêac agôm gênj tenj, tañ kêlênsônj lau nanj atom, gebe sêmbu aêacma sakinj atom.

⁴ Gênj samob, tañ agôm nanj, kêwaka aêac sa gebe atu Anôtônê sakinjwaga. Aêac aôc gêñwapac totêntac kêpa sugenj ma amoa toma ñalêlôm ñawapac. Aêac apô lêna tauñ to anjônj jageo.

⁵ Êsêac sêjac aêac to sêkênj aêac anjônj kapoacwalô. Aêac asêp lau sêli awenj sa to ñaonda ñalêlôm. Aêac ajam kolenj aim tauñ sugenj. Aêac aêc bêc atom to mo gêjô aêac.

⁶ Aêac amoa toma ñalêlôm ñawa to ajala binj ñam. Aêac aê launênj binj tônj ma amoa totêntac wapôm genj. Ñalau Dêbuñ gêwê aêac ma têntac gêwinj totêntac makenjenj.

7 Aêac asôm binjanô lasê ma Anôtônê ñaclai kêpuc aêac tônia. Binjêdên ñalaukasap kêkêli aêac to gêjam aêac kêsi.

8 Ñagêdô tetoc aêac sa ma ñagêdô sêgôm aêac majen. Ñagêdô sêsôm aêac waen sec, ñagêdô sêsôm waen ñajam. Ñagêdô sêsôm aêac gebe dansantêna, mago asôm binjanôgen.

9 Aêac amoa amboac lau sêjam kauc aêac, mago sêjala aêac kêtua tônia. Aêac amoa amboac amac êndu, mago amoa maten jaligac. Êsêac sêkic aêacma bin, mago sêjac aêac êndu atom.

10 Aêac amoa amboac lau tonjalêlôm ñawapac, mago amoa totêntac ñajamgen ñapan. Aêac amoa amboac lau ñalêlôm sawa, mago amoasin lau taêsam. Aêac amoa amboac gêñ ten gêc aêacña atom, mago atu gêñ samob ñatau.

11 O amac lau Korinti, aêac asôm ma bin gêdên amac gêc awêgen to êlêc ma ñalêlôm ñakatam su gêdên amac.

12 Aêac agamin ma ñalêlôm gêdên amac atom, mago amac agamin nêma ñalêlôm gêdên aêac.

13 Akên ñajam êjô ñajammañ. Aê kasôm ñoc bin gêdên amac amboac kasôm gêdên ñoc ñapalê. Alêc nêma ñalêlôm ñakatam su êndên aêac.

Aêac tatu Anôtônê lôm dabun

14 Ambin taôm tônia tamin lau-sêkêngêwin-atomwaga to anam kôm awin êsêac atom. Binjêdên agêc bin geo sênam kôm sêwin taun amboac ondoc. Ñawê agêc ñakesec sêsêlên sêwin taun amboac ondoc.

¹⁵ Kilisi agêc Sadan nêñ biñ kêpi tagen me. Nac tañ kêkêñ gêwiñ agêc ñac, tañ kêkêñ gêwiñ atom nañ, sêwê kain gêñ tagen amboac ondoc.

¹⁶ Anôtônê lôm dabuñ ma lôm gwamña ñam tagen me. Amac ajala gebe aêac tatu Anôtô mata jali nê lôm dabuñ kêtôm Anôtô tau kêsôm gebe “Aê jakwê ñoc andu sa jañgônñ jawiñ êsêac to jasêlêñ jamoa êsêac ñalêlôm. Aê oc jatu êsêacnêñ Anôtô to êsêac oc têtû aêñoc lau.

¹⁷ Tec akac taôm su anga êsêacnêñ ma êñgamiñ taôm êndêñ êsêac.

Apômtaunê biñ tau tonan.

Amoasac gêñ ñatêmui atom, go jakôc amac sa

¹⁸ ma jatu amac Tamemi ma amac atu aê latucio to ñac.

Apômtau ñaniniñ Natau nê biñ tau tonan.”

7

¹ O lauace, Anôtô gêjac mata biñ gêdêñ aêac, tec takwasin ôlin to ñalêlôm ñajec samob su ma tanac dabiñ taun tatu lau dabuñ tasa nêñ lêñ totat c Anôtôgeñ.

Lau Korinti sêjam taun ôkwi, tec Paulu têtac ñajam kêsã

² Akêñ ñasawa êndêñ aêac anga nêñ ñalêlôm. Aêac agôm keso gêdêñ ñac teñ atom, aseñ ñac teñ su atom ma awê ñac teñ auc kêtû nê awaña atom.

³ Aê kasôm biñ tonan gebe jamêtôc amacña atom. Aê kasôm biñ gêmuñ su gebe aêac têtac gêwiñ amac ñanôgeñ, tec tamoã mateñ jali dawin taun, ma tamac êndu dawin taun amboac tonan geñ.

⁴ Aê taêc kêpa amac su kasôm amac waem kêtû tapa. Gêṅwapac gêgôm aêac ṅanô, mago Anôtô gêjam malô aêacṅa gêjam aê auc to têtac ṅajam kêsalê aê auc.

⁵ Gêdêṅ taṅ aô lasê Makedonia su naṅ, ṅasawa alêwanṅ taunṅa teṅ gêc atom, gêṅwapac kêkôm aêac aucgeṅ. Aêac ôliṅ kêtap siṅ sa ma atêc taunṅ gêc ma ṅalêlôm.

⁶ Mago Anôtô, taṅ gêjam malô lau-ṅalêlôm-ṅawapacwaga naṅ, kêsakiṅ Titi mênggêô lasê aêac tec gêjam malô aêac amboac tonanṅ.

⁷ Titi mênggêô lasê aêac tagenṅ tec gêjam malô aêac nec atom, amac ajam malô eṅ ṅawae naṅ mênggêjam malô aêac gêwiṅgoc. Eṅ gêjac miṅ gêdêṅ aêac gebe ajam awem su aê to atanṅ aê ma nêṅ ṅalêlôm kêkac amac aêṅa, tec têtac ṅajam kêlêlêc.

⁸ Aê têtac sec gêdêṅ tauc ṅanô kêtû ṅoc papia, taṅ kato gagôm amacnêṅ ṅalêlôm ṅawapac kêsaṅa naṅ atom. Aê galic papia, taṅ kato e gêgôm amacnêṅ ṅalêlôm ṅawapac kêsa têlagenṅ naṅ ma têtac sec gêdêṅ tau ṅagec.

⁹ Ma galoc aê têtac ṅajam kêsa. Têtac ṅajam kêtû nêṅ ṅalêlôm ṅawapac kêsa samucgeṅṅa nec atom kêtû amacnêṅ ṅalêlôm ṅawapac kêsa e ajam taôm ôkwiṅa. Amacnêṅ ṅalêlôm ṅawapac kêsa ṅam kêsêp Anôtô, abacma biṅ gêgôm amac atu sec atom.

¹⁰ Gebe ṅalêlôm ṅawapac, taṅ ṅam kêsap Anôtôṅa naṅ, êkac aêac e tanam taunṅ ôkwi natatap moasiṅ Anôtô ênam aêac kêsiṅa sa. ṅalêlôm ṅawapac tonanṅ êkêṅ wapac lau teṅ êtiam atom. Mago ṅalêlôm ṅawapac, taṅ ṅam kêsêp nomṅa naṅ, tec êkêṅ aêac tamac êndu.

¹¹ Alic acgom, nê m ñalêlôm ñawapac, tañ ñam kêsêp Anôtô nan, kêkac amac kôm tokain-ñtokainña. Kêkêñ amac ôlim kêpi kêt u amansañ nê m biñña ma alic kesowaga sec. Amac atêc taôm to ajam awem su aê ma nê m ñalêlôm kêkac amac kêt u aêña. Ma amac amêtôc sec. Amacnê m kôm samob tonañ kêwaka amac sa gebe awê biñ tau ñakain teñ atom.

¹² Amboac tonañ aê kato gêdêñ amac, mago kato kêt u ñac, tañ gêgôm keso me kêt u ñac, tañ sêgôm eñ sec nanña atom. Masi. Aê kato gebe jakêli amac e ôlim palê aêacña ênêc awêgeñ ma amac taôm ajala akô Anôtô lanônê mña.

¹³ Biñ tonañ gêgôm aêacma ñalêlôm kêt u malô.

Mago tonañgeñ atom. Titi têtac ñajam gebe amac samob alau ênê ñalêlôm ñawasi kêsa. Ma ênê têtac ñajam gêgôm aêac têtac ñajam kêsa samucgeñ.

¹⁴ Aê kalanem tauc gêdêñ Titi kêt u amacña, ma amac agôm aê majoc kêsa atom. Biñ samob, tañ asôm gêdêñ amac nan biññanô, tec ma biñ lanemña, tañ asôm gêdêñ Titi nan, biññanô amboac tonañgeñ.

¹⁵ Titi kêkêñ nê ñalêlôm samucgeñ gêdêñ amac gebe taê gêjam lêñ amac akôc eñ saña. Amac tañem wamu eñ ñapep ma akôc eñ sa toatêc taôm ma atênêp.

¹⁶ Aê têtac ñajam to têtac kêpa su kêt u amacña samucgeñ.

8

Tanam Anôtônê lau sa

¹ O lasitêwaac, aêac anac Anôtônê moasiñ, tañ kêkêñ gêdêñ gôlôac dabuñ Makedoniaña nan, ñamin êndêñ amac anô acgom.

2 Gêṅwapac kékôniṅ êsêac, mago sêpuc taun tōṅ ma sêmoa totêntac ṅajam samucgeṅ. Êsêac lau ṅalêlôm sawaanô, mago sêkêṅ da totêntac wapômgeṅ sêjac ṅawae.

3 Aê galic, tec jawa sa endenṅ amac gebe taun nêṅ ṅalêlôm kêkac êsêac tec sêkêṅ da kêtôm gêṅ, taṅ gêc êsêacṅa ma sêkêṅ kêlêlêc su.

4 Êsêac tetenṅ aêac ṅapaṅ gebe alôc ma sêwê kainṅ sakinṅ sênam Anôtônê lau saṅa sêwiṅ.

5 Êsêac sêkêṅ da kêtôm aêac taêṅ kêka necgeṅ atom, êsêac sêkêṅ taunṅ samucgeṅ dêdêṅ Apômtau gêmuṅ, ma Anôtô kêpuc êsêac tōṅ, go sêkêṅ taunṅ gêdêṅ aêac amboac tonanṅeṅ.

6 Tec aêac asakinṅ Titi, taṅ gêmuṅgeṅ gêjac m moasinṅ tonanṅ ṅakoleṅ nanṅ, gebe ênac dabinṅ kôm tau anṅa amacnêṅ.

7 Amac atu lau tolêlôm gêṅ samob tonec ṅainṅa, akêṅ gawiṅ, asôm mêtê, ajala biṅ, ajam kôm toôlim palêgeṅ ma têtmtac gêwiṅ aêac, tec galoc atu lau tolêlôm amoasinṅ Anôtônê lauṅa êwiṅmaṅ.

8 Aê gabe jakac amac atom. Lau ṅagêdô sêgôm toôlinṅ palêgeṅ, tec gabe jansaê amac gebe oc têtmtac gêwiṅ ṅanô amboac tonanṅ me masi.

9 Amac ajala aêacnêṅ Apômtau Jesu Kilisi nê moasinṅac. Eṅ ṅac tolêlôm, mago kêtû ṅac ṅalêlôm sawa kêtû amacṅa, gebe ênê ṅalêlôm sawa tonanṅ êkêṅ amac atu lau tolêlôm.

10 Aê jawa ṅoc taêc gêjam sa êpi biṅ tau acgom. Biṅ tonec oc êmoasinṅ amac. Gêdêṅ jala lanṅwa amac ajac m kôm tau, mago ajam ṅaômageṅ atom, têtmtac gêwiṅ ṅanôgeṅ tec ajam.

11 Amboac tonanṅ galoc anac dabinṅ kôm tau ma

anġôm biŋ, taŋ nêġm ŋalêlôm êkac amacŋa naŋ, ŋanô êsa ŋa gêŋ, taŋ gêc amacŋa naŋ.

12 Embe nêġm ŋalêlôm êkac amac ma akêŋ êtôm gêŋ, taŋ gêc amacŋa, go Anôtô êlic ŋajam. Akêŋ geŋ, taŋ taôm apô lêna amoa naŋ atom.

13 Aê taêc gêjam biŋ tonec gebe lau ŋagêdô sêmoa ŋajam ma sêlêwaŋ taunġeŋ ma amac aôc gêŋwapac nec atom. Amac samob atôm taômgeŋ.

14 Galoc tonec amacnêġm gêŋ taêsam gêc, tec anam êsêacnêŋ sêpô Iênaŋa sa. Ma êsêacnêŋ gêŋ ŋagêdô embe ênêc, go sênam amacnêġm apô lênaŋa sa amboac tonaŋ ma amoa atôm taômgeŋ.

15 Êtôm biŋ, taŋ teto gêc gebe
 “Ŋac taŋ kejoŋ mana taêsam naŋ,
 nê mana kêlêlêc su atom.
 Ma ŋac, taŋ kejoŋ luagêc naŋ,
 kêpô lêna atom.”

Titi to nê launêŋ biŋ

16 Aê gajam danġe gêdêŋ Anôtô gebe kêkac Titinê ŋalêlôm e ôli palê kêsa kêtġ amacŋa ma gêgôm kêtôm aê gagôm.

17 Aêac alêŋ biŋ ŋac tau tec kêkêŋ taŋa ma tau ôli palê kôm tonaŋŋa e nê ŋalêlôm kêkac eŋ ma gêdêŋ amac gêwac.

18 Aêac asakiŋ lasiŋi teŋ, taŋ gôlôac dabuŋ samob sêŋô eŋ gêjam mêtê ŋajam ŋawae naŋ, tec gêwiŋ eŋ gêwac.

19 Mago kêtġ tonaŋŋageŋ atom, gôlôac dabuŋ samob sêjaliŋ eŋ sa gebe êsêlêŋ to ênam sakiŋ êwiŋ aêac êtu moasiŋ tonaŋŋa, gebe Apômtaunê wae êsa to êwaka aêacma têtac gêwiŋ kôm tonecŋa sa.

²⁰ Aêac agôm tonañ gebe lau tenj sêngolinj binj êpi aêac êtu moasinj kapôênj, tec aêac akôc necña atom.

²¹ Aêac taênj gêjam gebe anjôm ma gênj njapep sawa êtu Apômtau taugenj êlicña atom, anjôm êtu njamalac sêlicña amboac tonañenj.

²² Ma aêac asakinj lasinj tenj gêwinj. Aêac asaê enj kêtû dim taêsam kêtû kôm njagêdônja ma alic enj gêgôm gênj toôli palêgenj. Enj taê kêpa amac su, tec ôli palê kêsa amacña.

²³ Titi tau tec jawa enj sa gebe njoc njac enj, nanj gêjam kôm kêpi amac gêwinj aê. Ma aêac lasinjagêc têtû gôlôac dabunj nênj aposolo sêwaka Kilisinê wae saña.

²⁴ Atôc nêtmêm têtmtac gêwinj êndênj êsêac ma awaka aêacma binj lanemña, tanj asôm kêpi amac nanj sa, gôlôac samob sêjala gebe binjnanô.

9

Tanam Anôtônê lau sa

¹ Sakinj tanam Anôtônê lau saña tau gêc awê, tec jato njabinj êndênj amac êtiam atom.

² Aê kajala gebe nêtmêm njalêlôm kêkac amac sakinj tonañja, tec kalanem amac gêdênj lau Makedoniaña ma kasôm gebe “Lau Akaiaña sêmasañ taunj kêtû sakinj tonañja gêdênj jala lanjgwa sugac.” Amac waem ôlim palenja tonañ kêkêli lau taêsam ma sêkôc kôm tau sa amboac tonañenj.

³ Galoc jasakiñ lasitêwai tonañ sêwac, gebe binj, tanj kalanem amac nanj, êwaka tau sa gebe binjnanô, tec amac amansañ taôm êtôm aê kasôm.

⁴ Aê embe jawinj lau Makedoniaña njagêdô jawac ma jatap amac sa gebe amasañ taôm su atom, oc

êngôm aêac, tañ taêñ kêka amac nan, majen ñanô. Aê gabe jasôm binj êpi amac majem êsaña nec atom.

⁵ Kêtu binj tonanña aê taêc gêjam kêtú tônia gebe janac binjsu lasitêwai tonan, gebe sêsêlêñ sêmuñ sêndêñ amac sêwac ma sênac dabinj moasinj, tañ amac akêñ ñawae gebe asakinj nan kwananjen. Embe anac dabinj taôm amboac tonan, go êwa moasinj tau sa gebe akêñ kêtú aêac akac amacña atom, taôm nêñ ñalêlôm kêkac amac tec akêñ.

⁶ Taêm ênam tonec acgom. Ñac tañ kêsê ñawê luagêcgenj nan, oc ejonj ñanô luagêcgenj sa. Ma ñac, tañ kêsê ñawê taêsam nan, oc ejonj ñanô taêsam sa.

⁷ Lau samob sêkêñ atôm nêñ ñalêlôm êkac êsêacña, sêkêñ totêntac secgenj êtu sêkac êsêacña atom, gebe Anôtô têtac gêwiñ ñac, tañ kêkêñ totêtac wapômgenj nan.

⁸ Anôtô kêtôm gebe êkêñ moasinj samob ênam amac auc, gebe atap nêñ gêñ êôc amac tônia sa ñapanj ma atap sa êlêlêc e atôm gebe anjom kôm ñajam samob,

⁹ kêtôm teto gêc gebe

“Enj kêpalip nê gêñ gêdêñ lau ñalêlôm sawa.

Ênê binjêdêñ oc ênêc endenj tôniañ.”

¹⁰ Ñac tañ kêkêñ ñawê gêdêñ ñackêpalip-ñawêwaga to kêkêñ mo gebe enj êniñ nan, oc êkêñ ñawê êndêñ amac amboac tonan ma êkêñ êtu taêsam e amacnêñ binjêdêñ ñañanô êtu kapôêñ.

¹¹ Enj êkêñ amac atu lau tolêlôm gêñ samobña e atôm gebe akêñ gêñ totêmtac wapômgenj. Ma aêac anam amac sa e lau sênam danje Anôtô êtu nêñ moasinj tonanña.

12 Amac ajam kôm kêpi sakin tonan, tec gêjam Anôtônê lau sêpô lêna taunŋagen sa atom, êkêli lau taêsam sênam danŋe Anôtô.

13 Sakin tonan êwaka amac sa ma êkêli lau sêlambin Anôtô êtu taŋem wamu to asôm Kilisinê ŋawae ŋajam lasêŋa ma êtu têtmac wapôm gêbin amac tôn têmin êsêac to ŋagêdô samobŋa.

14 êsêacnêŋ mec, taŋ teten kêtû amacŋa nan, gêwa sa gebe sêjam awen su amac kêtû moasin kapôêŋanô, taŋ Anôtô kêkêŋ gêdêŋ amac nanŋa.

15 Danŋe êndêŋ Anôtô êtu moasin ŋanô, taŋ kêkêŋ gêdêŋ aêac ŋaômagen nanŋa. Aêac tatôm gebe dawa moasin tau sa tomalagen atom.

10

Paulu kêkac bin su tau

1 Aê, Paulu, tauc jalên bi ŋ amac êtu Kilisinê ŋalêlôm ŋajam to malôŋa. Lau sêsôm bin kêpi aê gebe aê embe jamoa jawin amac, oc jambu tauc, mago embe jamoa jaêc, oc jasôm bin ŋajaŋa.

2 Aê jaten amac gebe Anŋôm aê jasôm bin ŋajaŋa êndêŋ amac êndêŋ taŋ jamoa jawin amac nan atom. Aê taêc gêjam kêtû tôn gebe jasôm bin ŋajaŋa amboac tonan êndêŋ lau ŋagêdô, taŋ taên gêjam gebe aêac asêlên asa lên ŋamalacŋa.

3 Binŋanô, aêac ŋamalac, tec asa ma lên, mago ajac sin ŋa lên ŋamalacŋa atom.

4 Aêacma sin ŋalaukasap ŋam kêsêp nom atom, Anôtônê laukasap tau ŋajaŋa kêtôm gebe anac sin ma ansen ŋacsonêŋ tunbôm ŋajaŋa su. Aêac ansen ŋamalacnêŋ kauc keso,

5 to nêñ biñ tetoc tauñ saña, tañ gêsañ aêac auc e tajala Anôtô sapu nañ su. Ma êkônin biñ samob, tañ taên gêjam nañ, tôñ e êsô Kilisinê biñ ñalabu.

6 Aêac amasañ tauñ su gebe êndên tañ amac anac dabin tañem wamu su acgom, go aêac amêtôc tañen pêc samob.

7 Matem êndin gên, tañ gêc lañônêmña nañ. Nac teñ embe êlic tau amboac Kilisinê ñac, nañ taê ênam ênêc tauña êwiñ gebe aêac atu Kilisinê lau amboac tonañ atôm en.

8 Aê embe jalanem tauc êlêlêc su êtu ñaclai, tañ Apômtau kêkên gêdên aêac nañña, oc majoc atom. Eo kêkên ñaclai amboa amac saña, kêkên ñaclai anseñ amac suña atom.

9 Taêm ênam gebe aê gabe jatakê amac ña ñoc papia nec atom.

10 Lau ñagêdô sêsôm gebe “Ênê papia tec ñajaña to ñatêkwa. Mago en tau embe êmoa êwiñ aêac, go talic en ñac palê-palê ma ênê biñ amboac ñanô masi.”

11 Nac tañ kêsôm biñ tonañ nañ, taê ênam biñ tonec acgom gebe Aêac tañ amoa jaêc ma ato ma papia ñajaña nañ, oc anğôm biñ, tañ ato kêsêp papia nañ, ñanô êsa êndên tañ wacamo awiñ amac.

12 Aêac abe akian tauñ e naanam tamiñ lau ma anam dôñ tauñ êpi êsêac, tañ tauñ sêwaka tauñ sa nañ, nêñ ñagêdô atom. Êsêac tonañ têtú tauñ nêñ dôñ to sêjam dôñ tauñ kêpi tauñ e nêñ kauc kêlênsôn.

13 Aêac tonec abe alanem tauñ êlêlêc su atom. Anôtô tau kêkên dôñ gebe anam dôñ-ma kôm. Aêac adaguc dôñ tonañ tec wacaô lasê amac.

14 Amac amoa madiñ ñalêlom, tec gêdên tañ adên

amac awac toKilisinê ñawae ñajamgeñ nan, aka lêlêc madiñ tonañ atom.

¹⁵ Aêac alanem tauñ kêtú lau teñ nêñ koleñña atom. Mago aêac akêñ mateñ gebe amacnêma akêñ gêwiñ esewec ma akêñ aêacma kôm êlainñ tau ñanô anña amacnêma e êtôm madiñ, tañ Anôtô kêkêñ nan.

¹⁶ Go asôm ñawae lasê e aka lêlêc amac naakêñ êsêp lau samuc nêñ gamêñ ma alanem tauñ êtu kôm, tañ lau teñ sêjam su anña nêñ tunjêlôm nan atom.

¹⁷ “Ñac teñ embe êlanem tau, go êlanem tau êtu Apômtauñagen.”

¹⁸ Ñac tañ tau kêwaka tau sa nan, eñ koleñwaga ñanô atom. Ñac tañ Apômtau kêwaka eñ sa nanñeñ, tec eñ koleñwaga ñanô.

11

Paulu to aposolo dansañ

¹ Anô ñoc binñ meloc ñagec acgommanñ. Aê kajalagac gebe amac oc anô.

² Aê gajam lêmunñ amac kêtôm Anôtô gêjam lêmunñ gebe amac atôm awêtakiñ ñajam teñ, tañ kêsî eñ kêtú ñac tagenña nan, tec gabe jawê amac andênñ eñ ana. Ñac tau Kilisi.

³ Mago aê taêc dani amac gebe nêma ñalêlôm, tañ kêsap Kilisi tôñ ñañêngeñ nan, oc êtu sec ma awi eñ siñ atôm Ewa, tañ moac kêsau eñ ña binñdansañ tokauc nan.

⁴ Gebe ñac teñ embe wacênam mêtê êpi Jesu teñ, tañ aêac ajam mêtê kêpi atom, me embe akôc ñalau teñ sa, tañ akôc sa anña aêacma atom, me embe ñawae ñajam teñ, tañ aêac akêñ gêdênñ amac nan atom, oc anô anac ñawaegenñ.

⁵ Aê kasaê tauc gebe “aposolosêga” tonañ lau tokauc sêlêlêc aê su nec atom.

⁶ Moae kasôm biñ amboac kwapuc, mago ñoc kauc amboac kwapucnêñ atom. Biñ tonañ aêac awa sa gêdêñ amac gêc awêgeñ ña biñ to lêñ tokaiñtokaiñ.

⁷ Aê gabu tauc gebe jatoc amac sa ma kasôm Anôtônê ñawae ñajam lasê kakôc ñaôli gêjô su atom, tec gagôm sec me.

⁸ Gôlôac dabuñ ñagêdô sêjam ôli aê gebe janam sakiñ amac. Aê galic amboac kajañgo gêñ aña êsêacnêñ.

⁹ Gêdêñ tañ gamoa gawiñ amac tokapô lêna ñêñgeñ nañ, aê kaêlênsôn amac ma kateñ gêñ aña amacnêm ñac teñ nê atom. Lasitêwai tañ sêmêñ aña Makedonia nañ, sêjam ñoc kêpô lêna sa. Aê gajob tauc ma oc jajop tauc ñapep gebe jakêñ wapac teñ êndêñ amac atomanô.

¹⁰ Kilisinê biññanô gêjam aê auc, tec jasôm êtu tôñ gebe ñoc waec tonañ ñawae êmbacnê aña Akaia ñagamêñ samob atomanô.

¹¹ Aê kasôm biñ tau kêtu asageñña. Kasôm gebe têtac gêwiñ amac atom me. Anôtô kêjala gebe têtac gêwiñ amacgac.

¹² Gêñ tañ gagôm gamoa nañ, oc jawi siñ atom, gebe jakô êsêac, tañ sebe tetoc taun sa ma sêsôm gebe sêjam kôm têtôm aêac nañ, waen auc.

¹³ Lau tônê ñai êsêac aposolo dansañ. Êsêac kolenwaga dansañ, tañ sêjam Kilisinê aposolo lañôñ nañ.

¹⁴ Biñ tonañ êtakê amac atomman, gebe Sadan tau gêjam aña ñawêña lañô.

15 Tec ênê sakinwaga embe sênam sakinwaga binğêdêñña lanğon, oc alic amboac gêñ kain ten atom. Êtu ñamu êsêac têtap ñagêjô sa êtôm nêñ kôm, tañ sêjam nan.

Paulu gêoc ñandan taêsam kêtû en aposolona

16 Aê jasôm ñoc bin êtiam gebe alic aê amboac ñac meloc atom. Mago embe alic aê amboac ñac meloc, nan alicman, tagen alôc sa gebe jalanem tauc ñagec acgom.

17 Bin tec jasôm nec Apômtaunê bin atom. Aê jasôm bin lanemña tonec amboac ñac meloc ten.

18 Lau taêsam sêlanem taun kêtû bin ñamalacña, tec gabe jalanem tauc êtu tonanña êwiñman.

19 Amac taôm lau tokaucgac, mago anğ lau meloc nêñ bin ajac ñawaegen.

20 Nac ten embe êkônin amac atu ênê sakinwaga, me êniñ amacnêm mo ñaômagen, me êkôc amacnêm gêñ, me etoc tau sa, me êtap amac lanğmanô auc, oc alic ñajam.

21 Aê jasôm tomajocgen gebe aêacma ñajana masi, tec agôm gêñ amboac tonan atom.

Mago ñac ten embe êkian tau sa gêñ tenña, go jakian tauc sa amboac tonanğen. Galoc kasôm bin amboac ñac meloc kêtiam.

22 Êsêac Ebolaiwaga me. Aê amboac tonan. Êsêac Israelwaga me. Aê amboac tonan. Êsêac Abrahamnê wakuc me. Aê amboac tonan.

23 Êsêac Kilisinê sakinwaga me. Aê jasôm ñagêbôcñagen gebe Aê gajam sakin Kilisi kêlêlêc êsêac su. Aê gajam kolen kêlêlêc êsêac. Aê gêngon kapoacwalô kêtû dim taêsam, si aê kêlêlêc e kêdabin gebe jamac êndu.

24 Judawaga si aê kêtû dim lemeŋ teŋ kakôc sêm 39 kêtômgeŋ.

25 Si aê ŋa sêm kêtû dim têlêac kêtiam, ma gêdêŋ ŋasawa teŋ gadam kapoac gwêc gelenŋa samuc teŋ ma gêbêcauc samuc teŋ.

26 Aê kasêlêŋ gajac laoc gamêŋ todim-todim, galom bu secsec, ma kêjaŋgowaga to aê tauc ŋoc lau ma lau samuc dêdib aê ŋawaô sebe sênac aê êndu. Aê gêŋgônŋ malac to gamoa gamêŋ sawa ma kapoac gwêc to gaŋgônŋ gawiŋ lasitêwai dansaŋ ma gamoa jageo ŋanô.

27 Aê gajam koleŋ e tekoc gêbac ma gêbêc taêsam gaêc bêc atom. Mo to bu gêjô aê ma kêpô lêna tauc gêŋ taniŋŋa samucgeŋ ma malo gêjam aê ma ŋoc ŋakwê masi.

28 Aê gabe jasa binŋ ŋagêdô sa êwiŋ atom, tagenŋ tonec gebe kêtôm bêcgeŋ kêpô sim tauc kêtû gôlôac dabuŋ samobŋa, tec kêkôninŋ aê tôŋ ŋanôgeŋ.

29 Ŋac teŋ embe êtu palê, go aê jatu paŋ atom me. Sec ŋalip embe ênac ŋac teŋ, go aê têtac ŋandaŋ êsa atom me.

30 Lau embe sêkac aê gebe jalanem tauc, go jalanem tauc êtu ŋoc palêpalêŋagenŋ.

31 Apômtau Jesu Tama Anôtô, taŋ aêac têlanem eŋ endenŋ tôŋgeŋ naŋ, tec kêjala gebe kasau atom.

32 Gêdêŋ taŋ aê gamoa Damasku naŋ, kiŋ Areta nê gôliŋwaga kêsôm gebe sêlai Damasku ŋakatom auc sebe sêkôc aê tôŋ.

33 Mago sêkêŋ aê kasêp sêm, taŋ sêwa kêtôm talu teŋ naŋ, ma sêlêwaŋ aê kasa katam saunŋ teŋ kasêp tuŋbôm ŋamagêŋa gamêŋ, tec gaêc êsêac lemeŋ su.

12

Paulu katu kainj tenj kêsa to Anôtô geoc binj lasê gêdêñ enj ñaminj

¹ Binj tonec gêc awê gebe lanem tau ñanô masi. Mago talanem tauñmanj. Galoc jawa binj katuc kainj tenj kêsa to Apômtau geoc binj lasê gêdêñ aêña sa.

² Aê kajala ñac tenj Kilisi gêbinj enj tôñ ma kêsun enj sa kêpi undambê ñadenj kêtú têlêacña nanj gêja. Binj tonanj kêsa ñajala 14 su. Ñac tau toôligenj gêja me gêwi ôli sinj, aê kajala atom. Anôtô tec gêlic.

³⁻⁴ Aê kajala gebe Anôtô kêsun ñac tau tonanj sa kêpi paradís. Ñac tau toôligenj gêja me gêwi ôli sinj, aê kajala atom. Anôtô tec gêlic. Anja ônê enj gênô binj, tanj ñamalac awenj sêsôm têtôm atom to sêjac jao gebe sêsôm atom nanj.

⁵ Aê gabe jalanem ñac tonanj, gabe jalanem tauc atom. Embe jalanem tauc, oc jalanem tauc êtu ñoc palêpalêña.

⁶ Aê embe taêc ênam gebe jalanem tauc, oc janjôm tauc jatu meloc atom, oc jasôm binjñanôgenj. Mago aê gabe janam tauc tôñ gebe ñac tenj êlic aê ñajam êlêlêc su atom. Gêñ tanj enj gêlic aê gagôm to binj, tanj enj gênô aê kasôm nanjenj êwaka aê sa.

⁷ Anôtô geoc binj kainj tenj ñanô lasê gêdêñ aê, mago enj gebe aê jatoc tauc sa atom, tec kêkêñ gêmác tonandanj kainj tenj gêdêñ aê, aê galic gêmác tau kêtôm Sadanê anjela tenj, tanj kêtuc aê gebe jatoc tauc sa atom.

⁸ Aê katenj Apômtau kêtú dim têlêac kêtú gêmác tauña gebe êkôc su anja aê.

⁹ Mago enj kêsôm gêdêñ aê gebe “Aôm kôtap ñoc moasinj sêñac, tec kôpô lêna gêñ tenj kêtiam atom,

gebe ḡoc ḡaclai ênac dabiḡ tau aḡga lau palê-palê nêḡ.” Amboac tonan aê jalanem tauc ḡoc palê-palêḡa janac ḡawaegen gebe Kilisinê ḡaclai êkwa aê auc.

¹⁰ Amboac tonan oc jalic ḡajam gebe jamoa topalê-palêḡen ma lau sêḡgôm aê sec to japô lêna tauc ma sêjanda aê to janḡoḡ naeo êtu Kilisiḡa. Êndêḡ tan jamoa topalê-palêḡen nan, jamoa tonacclaigen.

Paulu kêpô sim tau kêtu lau Korintiḡa

¹¹ Aê katu ḡac meloc sugac. Amac akac aê tec katu ḡêḡ meloc. Kôm awaka aê saḡa ḡêjac amac ḡawaegac. Aê ḡac ḡaôma, mago aposolo towae tonan ḡai sêlêlêc aê su atom.

¹² Aê gamoa gawiḡ amac ma gaôc ḡêḡwapac totêtac kêpa sugen e gagôm ḡêḡsêga, tan kêwaka aposolo sa nan. Aê gagôm ḡêḡsêga to ḡêḡtalô ma ḡêḡ tonacclai.

¹³ Gôlôac dabuḡ ḡagêdô têtap ḡêḡ ondoc sa, tan amac atap sa atom. ḡêḡ tagen tonec tec atap sa atom gebe aê tauc kalênsôḡ amac ma katen ḡêḡ ten aḡga amacnêḡ atom. Asuc ḡoc geo tonan ôkwimanḡ.

¹⁴ Galoc kamasan tauc gebe jandêḡ amac jawac êtu dim têlêacḡa. Ma aê gabe jakôc ḡêḡ ten aḡga amacnêḡ atom. Aê gabe jatap amacnêḡ ḡêḡ sa atom, aê gabe jatap amac taôm sa. ḡapalê sênac awa sa êtu teneḡi to tameḡiḡa atom, teneḡi to tameḡi sênac sa êtu ḡapalêḡa.

¹⁵ Aê têtac ḡêwiḡ ḡanô gebe jakêḡ ḡoc ḡêḡ samob to jaim tauc su êtu janam amac saḡa. Ma aê embe têtac êwiḡ amac êlêlêc su, go amacnêḡ ḡagêjô tonec gebe têḡtac êwiḡ aê ḡagecḡen me.

¹⁶ Biñ tau tonec gêc awê, aê katenj gêñ e kakêñ wapac amac atom. Tagenj lau ñagêdô sêsôm gebe oc gagôm gêñlêlôm amac ma kasau amac e gajam amac ôkwi.

¹⁷ Amboac ondoc. Aê kasakinj lau dêdêñ amac sêwac nanj kasakinj nêñ tenj gebe êwê amac aucña me.

¹⁸ Aê katenj Titi gebe êwac ma kasakinj lasinji tenj gebe êwinj enj. Tec Titi oc gêwê amac auc me. Aêagêc asa ma lêñ toma ñalêlôm tagenj atom me. Aêagêc apuc ñac tãgenj wanja atom me.

¹⁹ Amac abe aêac awa tauñ sa êndêñ amac endenj tãngenj me. Masigoc. Kilisi gêbinj aêac tãñ ma aêac asôm biñ akô Anôtô lanjônêm. O lauace, genj samob tonanj aêac agôm gebe amboa amac sanja.

²⁰ Aê gaê go tauc gebe moae êndêñ tanj wac-jaô lasê amac nanj, jatap amac sa atôm aê taêc gêjamña nec atom. Ma moae amac atap aê sa jatôm amac taêm gêjamña nanj, atom amboac tonanjenj. Aê katêc gebe moae jatap kisa to biñ lêmunja ma têtac ñandanj, biñ saic-saic to biñ gêga ma biñkalom, atoc taôm sa ma lêñ wauc-waucgenja sa.

²¹ Aê gaê go tauc gebe aê embe jandêñ amac jawac êtiam, go ñoc Anôtô oc moae êkôninj aê ma amac alic, ma jatanj api taêsam, tanj sêgôm sec wanêcgenj su, mago sêjam tauñ ôkwi anja gêñ môm to mockainja ma matenj danjucña, tanj sêgôm nanj atom.

13

Paulu gêlêñ biñ lau kêtú ñamu ma gêjac mata nê papia

¹ Galoc gabe jandêḡ amac jawac êtu dim têtêacḡa. “Nac luagêc me têtêac sêwa biḡ teḡ sa acgom, go ḡanô êsa.”

² Gêdêḡ taḡ gamoa gawiḡ amac kêtû dim luagêcḡa naḡ, kasôm biḡ gêdêḡ lau, taḡ gêmunḡeḡ sêgôm sec to gêdêḡ lau ḡagêdô samob gebe Embe jawac êtiam, oc taêc walô amac atom. Galoc gamoa jaêc amac, tec jasôm biḡ tonanḡeḡ êtiam.

³ Amac abe Kilisi êwa tau sa ḡanôḡeḡ gebe aê gajam eḡ awa. Eḡ gêmoa gêwiḡ amac amboac ḡac palê-palê atom, gêmoa gêwiḡ amac tonacḡaigeḡ.

⁴ Biḡḡanô, eḡ ḡac palê-palê, tec sêjac eḡ kêpi kakesotau. Mago Anôtônê ḡacḡai kêkêḡ eḡ gêmoa mata jali. Eḡ gêbiḡ aêac tôn awê kaiḡ ênê palê-palê, mago Anôtônê ḡacḡai êkêḡ aêac amoa matenḡ jali awiḡ eḡ gebe anam amac sa.

⁵ Ansaê taôm acgom. Amac akêḡ gêwiḡ ḡanô me masi. Taêm ênam taômmanḡ. Amac ajala gebe Kilisi Jesu gêmoa gêwiḡ amac me masi. Embe ajala atom, go atap saê ḡanô sa atom.

⁶ Aê taêc kêka gebe amac ajala aêac gebe atap saê ḡanô sagac.

⁷ Aêac atenḡ Anôtô gebe amac anḡôm sec teḡ atom. Aêac atenḡ biḡ tonanḡ kêtû awaka taunḡ sa êndêḡ amac alic gebe aêac lau ḡanêḡ nec atom, atenḡ gebe amac anḡôm gêḡ ḡajamḡeḡ. Embe alic aêac amboac lau, taḡ têtap saê ḡanô sa atom naḡ, oc êtôm, mago oc êlênsônḡ aêac atom.

⁸ Aêac tec atôm gebe akôninḡ biḡḡanô tôn atom, aêac atoc biḡḡanô sagneḡ.

⁹ Embe aêac lau palê-palê ma amac lau ḡajanaḡ, oc aêac alic totêntac ḡajamḡeḡ. Aêac atenḡ ma mec

kêtu biñ tau tonecña gebe Anôtô êkêñ amac atu lau ñajaña samucgen.

¹⁰ Aê gamoa jaêc ma kato biñ tonec kêtu ñam tonecña gebe êndêñ tañ jaô lasê amac nañ, jansaic biñ amac atom. Apômtau kêkêñ ñaclai tau gêdêñ aê, mago kêkêñ kêtu enseq amac suña atom, kêkêñ kêtu êmboa amac sañagen.

¹¹ O lasitêwaac, añgônñ ñajamônñ. Anac dabiñ taôm ñapep. Alêñ biñ taôm. Nêm ñalêlôm êpi tagen ma amoa tobiñmalôgen. Ma Anôtô, tañ kêtu têtac gêwiñ to biñmalô ñamôkê nañ, wacêwiñ amac.

¹² Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê lau nêñ mêtê. Anôtônê lau samob awenñ gêjac amac.

¹³ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ to Anôtônê têtac gêwiñ ma Ñalau Dabuñ êmbiñ amac tônñ êwiñ amac samob.

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb